

BAROKOWY ZESPÓŁ PARKOWY W PELPLINIE

W Pelplinie ku końcowi zmierza realizacja projektu rewitalizacji Ogrodów Biskupich, zabytkowego parku założonego jeszcze w XIX w. Przedsięwzięcie ma na celu przywrócenie zaniedbanemu parkowi jego pierwotnego, reprezentacyjnego charakteru, a zwieńczeniem działań będzie stałe udostępnienie go zarówno mieszkańcom, jak i turystom. Prace potrwać do stycznia 2022 r., całość projektu ukończona zostanie w marcu.

Ogrody Biskupie założono w wieku XIX, w miejscu, gdzie już od średniowiecza funkcjonowały przyklasztorne ogrody użytkowe. Kiedy władze pruskie dokonały kasaty zakonu, do opustoszałego opactwa przeniesiono siedzibę diecezji chełmińskiej, pod koniec XX w. przemianowanej na pelplińską. Dzięki decyzji tej kompleks nie popadł w ruinę, jak wiele innych, lecz rozwijał się dalej, choć już w nowej funkcji. W latach 1837–38 wybudowano Pałac Biskupi, wokół którego powstał reprezentacyjny park o pewnych cechach ogrodów barokowych, z charakterystycznym dla nich geometrycznym układem alei i dekoracyjnymi parterami, czyli kompozycjami z niskich kwiatów i krzewów.

Przywrócenie pierwotnego wyglądu parkowi było jednym z głównych celów projektu, a większość prac przy szacie roślinnej jest już gotowa. Zabiegom pielęgnacyjnym poddano zabytkowe zadrzewienie w historycznych alejach grabowej i kasztanowcowo-lipowej, usunięto samosiejki, nasadzone również nowe drzewa, zgodne z historycznym założeniem. Przed pałacem odtworzono główny parter kwiatowy, przeprowadzono także prace przy parkowych alejach, przywracając ich oryginalny układ i remontując ich nawierzchnie. Wykonano też instalację elektryczną dla nowego oświetlenia i systemu monitoringu oraz instalację wodną dla zasilania systemu nawadniania. Na zaplanowanym z myślą o rodzinach z dziećmi naturalistycznym placu zabaw powstały żywe wierzbowe konstrukcje – tunele i altany – a także bukszpanowy labirynt, którego centrum stanowi niewielka trampolina. Obok zagospodarowania terenu i rewitalizacji szaty roślinnej zaplanowano również prace przy dwu XIX-wiecznych obiektach znajdujących się na terenie ogrodów – budynku bramnym oraz wozowni. W budynku bramnym, gdzie prace budowlane są już praktycznie zakończone, przeprowadzono gruntowny remont zniszczonych wilgocią wnętrz – wymieniono m.in. posadzki, tynki, okładziny, okna, drzwi, piwniczne nadproża, wykonano ich izolację przeciwwilgociową. W wozowni zakres prac jest jeszcze szerszy, a sam obiekt stanowi kluczowy element właściwej rewitalizacji ogrodów. Tu bowiem powstanie docelowo Galeria Ogrodów Cystersów, która sama w sobie stać się ma atrakcją i samodzielnym celem turystycznych i edukacyjnych wizyt w parku. W ramach dostosowania wozowni do nowej funkcji wystawienniczej wykonano już cały szereg prac – od remontu dachu i jego więźby, przez ocieplenie od wewnątrz (tak, by zachować jego ceglana elewację), przebudowę wnętrz, modernizację wszystkich instalacji, wymianę posadzek, okien i drzwi, aż po dobudowanie przeszklonego korytarza na wewnętrznym dziedzińcu. Zabytek zostanie wyposażony w monitoring i system przeciwpożarowy.

W marcu 2017 r. projekt diecezji pn. „Barokowy zespół parkowy w Pelplinie – udostępnienie poprzez zagospodarowanie terenu oraz nadanie nowej funkcji wystawienniczo-kulturalnej” dzięki pozytywnej decyzji Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego uzyskał dofinansowanie z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014–2020, w ramach działania 8.1 osi priorytetowej VIII *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury*. Projekt dofinansowano kwotą 17433745,51 zł, a jego całkowity koszt wynosi 20618787,20 zł.